

VYHLÁŠKA 147/2013 Z.z.

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

z 5. júna 2013,

ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 30 ods. 1 písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon") ustanovuje:

§ 1 Predmet úpravy

(1) Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach¹⁾ a prácach s nimi súvisiacich (ďalej len "stavebné práce") a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

(2) Táto vyhláška sa vzťahuje aj na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri iných prácach vykonávaných pomocou pracovných postupov a pracovných prostriedkov používaných pri stavebných prácach.

(3) Táto vyhláška sa vzťahuje na práce vykonávané pri záchrane osoby na stavenisku²⁾ v nevyhnutnom rozsahu, ktorý je potrebný na záchranu života a zdravia, a to po vykonaní nevyhnutných bezpečnostných opatrení na ochranu života a zdravia a len počas nevyhnutne potrebného času. Táto vyhláška sa nevzťahuje na práce vykonávané záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému³⁾ pri záchrane osoby na stavenisku.

(4) Táto vyhláška sa nevzťahuje na

- a) stavebné práce vykonávané v podzemí pri banskej činnosti a pri činnosti vykonávanej banským spôsobom, ⁴⁾
- b) zemné práce vykonávané s použitím strojov a výbušnín, ak sa na jednej lokalite premiestňuje viac ako 100 000 m³ horniny, ⁵⁾
- c) strojové vŕtanie studní s dĺžkou nad 30 m a vrty s dĺžkou nad 30 m na iné účely než na práce podľa osobitného predpisu.⁶⁾

§ 2 Základné definície

Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

- a) **bezpečnostným opatrením** opatrenie, prostredníctvom ktorého sa pri stavebných prácach technickým spôsobom alebo organizačným spôsobom zaisťuje bezpečný výkon činnosti alebo bezpečná prevádzka,
- b) inžinierskymi sieťami cestná, železničná, vodná a iná dopravná sieť, vodovodná, kanalizačná, energetická, telekomunikačná a iná rozvodná sieť vrátane ich zariadení,
- c) **nebezpečným dosahom** maximálny dosah pracovného zariadenia stavebného stroja alebo

zariadenia (ďalej len "stroj") zväčšený o bezpečnostné pásmo najmenej 2 m,

d) ohrozeným priestorom priestor, v ktorom nemožno vylúčiť poškodenie zdravia osoby v dôsledku ohrozenia vzniknutého najmä umiestnením a činnosťou osoby alebo pracovného prostriedku, pádom predmetu alebo zrútením konštrukcie,

e) osobou vykonávajúcou stavebné práce fyzická osoba, ktorá osobne vykonáva stavebné práce,

f) prácou nad sebou práca, pri ktorej môže byť osoba vykonávajúca stavebné práce ohrozená stavebnými prácami vykonávanými na pracovisku nad ňou, najmä pádom predmetov,

g) prácou v sťažených podmienkach práca v stiesnených priestoroch, v uzavretých priestoroch, v extrémnych klimatických podmienkach alebo v extrémnych mikroklimatických podmienkach,

h) prácou s osobitným nebezpečenstvom práca podľa osobitného predpisu⁷⁾ alebo práca, pri ktorej sa riziko zvyšuje vzhľadom na jej charakter, použitý pracovný postup alebo podmienky pracovného prostredia,

i) prácou súvisiacou so stavebnými prácami činnosť, ktorá bezprostredne súvisí so stavebnými prácami, a to aj ak sa vykonáva samostatne,

j) prácou vo výške a nad voľnou hĺbkou práca, pohyb a iná činnosť osoby, pri ktorej je osoba ohrozená pádom, prepadnutím alebo zosunutím z výšky alebo do hĺbky,

k) stálym dozorom nepretržité sledovanie stavu pracoviska a činnosti osoby vykonávajúcej stavebné práce osobou určenou zhotoviteľom stavebných prác, ktorá sa nachádza na bezpečnom mieste a primerane ďaleko od osoby vykonávajúcej stavebné práce, nevzdiali sa a nevykonáva inú činnosť, ako toto sledovanie,

l) stavebnými prácami v mimoriadnych podmienkach stavebné práce vykonávané súbežne s inými ako stavebnými prácami, práce v sťažených podmienkach a práce s osobitným nebezpečenstvom,

m) udržiavacími prácami práce, ktorými sa objekty, budovy, konštrukcie a ich časti udržiavajú v prevádzkyschopnom a bezpečnom stave,

n) zábranou prírodná prekážka alebo umelá prekážka, ktorá vymedzuje alebo oddeľuje priestor určený na pohyb osoby alebo vozidla, alebo ktorá zabraňuje ich pohybu nežiaducim smerom; *zábrana nemusí spĺňať požiadavky na zat'aženie pre zábradlie a nie je ňou páska,*

o) zhotoviteľskou dokumentáciou technická dokumentácia vypracovaná zhotoviteľom podľa § 4 a 13 zákona,

p) zhotoviteľom zamestnávateľ vykonávajúci stavebné práce alebo fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, vykonávajúca stavebné práce,

q) **zodpovednou osobou** osoba určená zhotoviteľom na odborné riadenie osôb vykonávajúcich stavebné práce na zverenom úseku s právomocou samostatne rozhodovať, najmä stavbyvedúci, majster a vedúci pracovnej skupiny.

§ 3 Oboznamovanie a informovanie

(1) **Oboznamovanie** podľa § 7 zákona osoby vykonávajúcej stavebné práce a zodpovednej osoby sa uskutočňuje najmenej raz za 12 mesiacov, ak ide o stavebné práce vykonávané

a) vo výške nad 1, 5 m, ak nemožno pracovať z pevnej a bezpečnej pracovnej podlahy,

b) z pohyblivej pracovnej plošiny,

c) z rebríka vo výške nad 5 m,

d) pri zemných prácach vo výkope hlbšom ako 1, 3 m.

(2) **Obsahom oboznamovania** podľa odseku 1 písm. a) až c) je aj výber a používanie vhodného osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu a praktická príprava zamestnanca na jeho správne používanie a obsahom oboznamovania podľa odseku 1 písm. d)

je aj spôsob zabezpečenia stability stien výkopov.

(3) Pri zmene geologických, hydrogeologických, poveternostných a iných podmienok, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť a ochranu zdravia pri stavebných prácach, zodpovedná osoba po vykonaní potrebných zmien technologických postupov oboznámi s nimi osoby vykonávajúce tieto stavebné práce.

(4) Na začiatku pracovnej zmeny **zodpovedná osoba informuje** osoby vykonávajúce stavebné práce o bezpečných pracovných postupoch a o nebezpečenstvách a ohrozeniach.

§ 4 Príprava stavebných prác

(1) Na stavenisku musí byť okrem projektovej dokumentácie potrebnej na uskutočňovanie stavby⁸) aj zhotoviteľská dokumentácia, návody a pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci potrebné na bezpečný výkon práce. Súčasťou zhotoviteľskej dokumentácie je technologický postup stavebných prác vo vzťahu k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len "technologický postup") v prípadoch ustanovených v prílohe č. 1 bode 6.14., prílohe č. 2 bodoch 7.1., 7.2., 7.10. a 8.1., prílohe č. 3 bodoch 1., 3.1., 4.1. a 6.7., prílohe č. 4 bodoch 2.6. a 3.4., prílohe č. 5 bode 1.1., prílohe č. 6 bodoch 5.7. a 9.1., prílohe č. 7 bode 1.2., prílohe č. 8 bodoch 2.1.2. a 2.9.1. a prílohe č. 9 bodoch 2.1., 2.8. a 10.4.

(2) Technologický postup musí obsahovať

- a) nadväznosť a súbeh jednotlivých pracovných činností,
- b) bezpečný pracovný postup pre jednotlivú pracovnú činnosť,
- c) použitie strojov, zariadení, pomôcok a ďalších pracovných prostriedkov,
- d) druhy a typy pomocných stavebných konštrukcií, najmä lešení, podperných konštrukcií, plošín,
- e) spôsob zvislej dopravy a vodorovnej dopravy osôb a materiálu vrátane vymedzenia komunikácií a skladovacích plôch,
- f) technické opatrenia a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na konkrétnom pracovisku na stavenisku a v ohrozenom priestore v okolí tohto pracoviska
 1. v čase, keď sa na ňom nepracuje,
 2. pri stavebných prácach v mimoriadnych podmienkach, najmä počas prevádzky a pri súbehu stavebných prác vykonávaných viacerými zhotoviteľmi,
 3. pri ohrození prírodnými živlami, najmä pri záplavách, zosuve pôdy,
 4. pri postupnom odovzdávaní stavby alebo jej objektov do prevádzky a do užívania.

(3) Ak v typovej dokumentácii stavby, podľa ktorej sa opakovane vykonáva stavba, sú na vykonanie stavebných prác určené spôsoby zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, netreba ich určiť v zhotoviteľskej dokumentácii v rozsahu určenom v typovej dokumentácii stavby.

(4) Zhotoviteľská dokumentácia na vykonávanie betonárskych prác a prác s nimi súvisiacich podľa § 11 a búracích prác a rekonštrukčných prác podľa § 15 nemusí obsahovať technologický postup, ak ide o práce vykonávané pri jednoduchých stavbách a drobných stavbách⁹) v rozsahu najviac siedmich dní alebo o práce, ktorých bezpečné vykonávanie je upravené slovenskými technickými normami, ktoré sa uplatňujú na konkrétnom pracovisku na stavenisku. V týchto prípadoch sa nevyhnutné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany

zdravia pri práci určujú pred začatím jednotlivých prác, pričom sa uvedú v stavebnom denníku alebo v inom písomnom doklade.

§ 5 Odovzdanie a prevzatie staveniska alebo pracoviska na stavenisku

(1) Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci písomne dohodnuté podľa § 18 ods. 1 zákona medzi zhotoviteľmi obsahuje aj spôsob odovzdania a prevzatia staveniska alebo pracoviska na stavenisku formou záznamu o odovzdaní a prevzatí pracoviska na stavenisku. Rovnako sa postupuje pri súbahu stavebných prác s prácami počas prevádzky.

(2) Pred začatím stavebných prác na stavenisku treba, aby stavebník záznamom o odovzdaní a prevzatí staveniska odovzdal stavenisko zhotoviteľovi.

(3) Zhotoviteľ, ktorý prevzal stavenisko od stavebníka, môže odovzdať záznamom o odovzdaní a prevzatí pracoviska stavenisko alebo konkrétne pracovisko

- a) jednému ďalšiemu zhotoviteľovi, ktorý na konkrétnom pracovisku bude vykonávať svoju pracovnú činnosť, alebo
- b) späť stavebníkovi.

(4) Záznam o odovzdaní a prevzatí pracoviska na stavenisku obsahuje

- a) identifikáciu konkrétneho pracoviska na stavenisku, ktoré je predmetom odovzdania a prevzatia medzi zhotoviteľmi,
- b) identifikačné údaje odovzdávajúceho subjektu, ktorými sú jeho názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo a meno a priezvisko zodpovednej osoby za odovzdanie konkrétneho pracoviska na stavenisku,
- c) identifikačné údaje preberajúceho subjektu, ktorými sú jeho názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo a meno a priezvisko zodpovednej osoby za prevzatie konkrétneho pracoviska na stavenisku,
- d) dohodnuté podmienky alebo požiadavky zhotoviteľov,
- e) dátum a čas odovzdania a prevzatia konkrétneho pracoviska na stavenisku a podpisy zodpovedných osôb za odovzdanie a prevzatie konkrétneho pracoviska na stavenisku za zhotoviteľov.

(5) Ak pracovisko nie je odovzdané ďalšiemu zhotoviteľovi, tento ďalší zhotoviteľ je zhotoviteľom vykonávajúcim pracovnú činnosť na pracovisku iného zhotoviteľa.

§ 6 Prerušenie stavebných prác

(1) Stavebné práce možno prerušiť až po vykonaní nevyhnutných opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na konkrétnom pracovisku na stavenisku, najmä po zabezpečení stability pracoviska a priestorovej tuhosti konštrukcie, zabezpečení otvorov, jám a voľných okrajov proti pádu pri práci vo výške a nad voľnou hĺbkou a zabezpečení bezpečného stavu pracovného prostriedku.10)

(2) Stavebné práce sa musia prerušiť, ak je ohrozená osoba, stavba, časť stavby alebo jej okolie v dôsledku zhoršených poveternostných podmienok, nevyhovujúceho technického stavu konštrukcie, stroja, nástroja alebo prístroja, v dôsledku prírodných živlov alebo iných nepredvídaných okolností. Po posúdení dôvodov prerušenia stavebných prác zodpovedná

osoba rozhodne o ich prerušení.

(3) O prerušení stavebných prác podľa odseku 2 a o vykonaných nevyhnutných opatreniach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zodpovedná osoba vyhotoví záznam. Vo výkone stavebných prác možno pokračovať až na základe pokynu zodpovednej osoby.

§ 7 Stavebné práce v mimoriadnych podmienkach

(1) Na vykonávanie stavebných prác v mimoriadnych podmienkach sa v projektovej dokumentácii stavby určia návrhy technických opatrení, organizačných opatrení a ďalších opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(2) Ak počas stavebných prác nastanú mimoriadne podmienky, zhotoviteľ určuje v spolupráci s projektantom potrebné technické opatrenia, organizačné opatrenia a ďalšie opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

§ 8 Stavebné práce s osobitným nebezpečenstvom

(1) Pri stavebných prácach s osobitným nebezpečenstvom sa vykonajú opatrenia na zamedzenie vstupu osôb, ktoré tam neplnia pracovné úlohy, do ohrozených priestorov, najmä poškodených inžinierskych sietí.

(2) Stavebné práce s osobitným nebezpečenstvom môže osoba vykonávať, len ak sa v jej blízkosti nachádza mimo ohrozeného priestoru ďalšia osoba určená zhotoviteľom, ktorá je schopná poskytnúť pomoc alebo privolať pomoc.

§ 9 Stavenisko

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku sú uvedené v prílohe č. 1.

§ 10 Zemné práce

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri zemných prácach sú uvedené v prílohe č. 2.

§ 11 Betonárske práce a práce s nimi súvisiace

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri betonárskych prácach a prácach s nimi súvisiacich sú uvedené v prílohe č. 3.

§ 12 Murárske práce

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri murárskych prácach sú uvedené v prílohe č. 4.

§ 13 Montážne práce

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri montážnych prácach sú uvedené v prílohe č. 5.

§ 14 Práca vo výške a nad voľnou hĺbkou

(1) Fyzická osoba môže vykonávať montáž a demontáž lešenia len na základe platného preukazu lešenára.

(2) Fyzická osoba môže vykonávať práce vo výške a nad voľnou hĺbkou pomocou špeciálnej horolezeckej a speleologickej techniky len na základe platného preukazu na prácu vo výške vykonávanú špeciálnou horolezeckou a speleologickou technikou.

(3) Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výške a nad voľnou hĺbkou sú uvedené v prílohe č. 6.

§ 15 Búracie práce a rekonštrukčné práce

(1) Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri búracích prácach a rekonštrukčných prácach sú uvedené v prílohe č. 7.

(2) Ustanovenia prílohy č. 7 sa nevzťahujú na

a) demontáž lešenia a podobných konštrukcií,

b) búranie ohrád,

c) vypratanie vnútorného zariadenia stavieb pred búraním a demontáž sanitárnych zariadení.

(3) Bezpečný pracovný postup pri prácach podľa odseku 2 určuje zodpovedná osoba.

§ 16 Práca so strojom

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci so strojom sú uvedené v prílohe č. 8.

§ 17 Práce súvisiace so stavebnými prácami

Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri prácach súvisiacich so stavebnými prácami sú uvedené v prílohe č. 9.

§ 18

Touto vyhláškou sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 10.

§ 19 Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 374/1990 Zb. o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach.

§ 20 Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. júla 2013.

Ján Richter v. r.

- 1) § 43g zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z. z.
- 2) § 43i zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.
§ 2 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko.
- 3) Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme v znení neskorších predpisov.
- 4) § 2 a 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.
- 5) § 3 písm. g) zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb.
- 6) § 2 a § 3 písm. a) až g) zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb.
- 7) Príloha č. 2 k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 396/2006 Z. z.
- 8) § 43i ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.
- 9) § 139b zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 10) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 392/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov.